

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 14Cpr/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317201010
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Maroš Maškovič
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2019:1317201010.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v konaní pred sudcom JUDr. Marošom Maškovičom, v právnom spore žalobcu: Š. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. Č.. XX, K., zastúpeného spoločnosťou: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom Hlavná č. 31, Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: H2X LOGISTICS, s. r. o. so sídlom Hraničná č. 689/22, Poprad, IČO: 44 027 834, zastúpenému spoločnosťou: LEGART s. r. o. so sídlom Hrachová č. 16B, Bratislava, IČO: 47 252 332, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Sociálna poisťovňa so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, pobočka Bratislava so sídlom Záhradnícka č. 31, Bratislava, IČO: 30 807 484, zastúpeného advokátkou JUDr. Dagmar Kubovičovou, Námestie Biely kríž č. 3, Bratislava, o určení, že úraz žalobcu je pracovným úrazom, takto

rozhodol:

- I. Súd u r č u j e , že úraz žalobcu zo dňa 17.01.2016 je pracovným úrazom a žalovaný za škodu žalobcu spôsobenú pracovným úrazom zodpovedá v rozsahu 100 %.
- II. Žalobcovi sa priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, doručenou súdu dňa 30.01.2017, sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia, že jeho úraz zo dňa 17.01.2016 je pracovným úrazom a žalovaný za škodu žalobcu spôsobenú pracovným úrazom zodpovedá v rozsahu 100 % . Žalobu odôvodnil vecne tým, že na základe pracovnej zmluvy zo dňa 23.10.2011 vykonával u žalovaného prácu vodiča nákladného motorového vozidla. Počas pracovnej cesty dňa 16.01.2016 približne v čase o 14.30 hod. žalobca odparkoval kamión podľa usmernení žalovaného v Belgicku v areáli spoločnosti Transport Martenz v meste Turnhout. Dňa 17.01.2016 o 8.00 hod. v súvislosti s výkonom práce a pri plnení pracovných úloh počas pracovnej cesty utrpel pracovný úraz, keď po tom, ako realizoval odpočinok na určenom mieste, vychádzal z kabíny vykonať kontrolu motorového vozidla (plachty, uzávery, pečate/plomby) a nákladu, pričom sa pošmykol na schodíkoch a spadol, čím došlo k poškodeniu jeho zdravia. Žalovaný spísal záznam o neregistrovanom úraze z dôvodu, že podľa jeho názoru tento úraz nemožno kvalifikovať ako pracovný, nakoľko žalobca v čase jeho vzniku čerpal týždňový 45 hodinový odpočinok, počas ktorého mohol voľne disponovať svojím časom. Žalobca uviedol, že predmetom pracovnej cesty bol výkon medzinárodnej prepravy tovaru na miesto určenia v zahraničí a návrat žalobcu do sídla žalovaného, t. j. k pracovnému úrazu došlo počas trvania pracovnej cesty s tým, že žalovaný určil aj spôsob ubytovania žalobcu (počas odpočinku, iné ubytovanie nepreplácal), a to v kabíne motorového vozidla, ktoré je na tento účel prispôbené, t. j. žalobca v čase odpočinku bol viazaný na motorové vozidlo a nemal od žalovaného pokyn, aby sa pri vozidle nezdržoval a nerobil úkony spojené s kontrolou vozidla a jeho nákladu, ktoré súvisia s výkonom práce zamestnanca. Žalobca poukázal na to, že v zmysle rozhodovacej praxe súdov činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty, je vždy plnením pracovných úloh, a preto je zřejmé, že činnosť zamestnanca, ktorá je predmetom pracovnej cesty na mieste, ktoré je cieľom pracovnej cesty, ako aj mieste, kde je vodič povinný z dôvodu prestávky v práci odstaviť motorové vozidlo, je treba považovať

za plnenie pracovných úloh. Zdôraznil, že vedľa tejto činnosti je treba do rámca plnenia pracovných úloh na pracovnej ceste zahrnúť tiež akúkoľvek inú činnosť, ktorú zamestnanec počas pracovnej cesty vykoná na príkaz zamestnávateľa, poprípade aj činnosť, ktorú vykoná pre zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy, pokiaľ k nej nepotrebuje zvláštne oprávnenie alebo ju nekoná proti výslovnému zákaz zamestnávateľa. Nastupovanie a vystupovanie do a z motorového vozidla, ktoré je prostriedkom k realizovaniu pracovnej cesty, je vždy činnosťou (aj počas odpočinku), ktorá je predmetom pracovnej cesty s tým, že zamestnanec počas odpočinku neprerušuje svoju pracovnú cestu, tá trvá až do skončenia pracovnej cesty, t. j. do návratu na určené miesto. Vzhľadom na uvedené žalobca mal za to, že v danej situácii si plnil svoje pracovné povinnosti a po príchode do Belgicka sa riadil usmerneniami žalovaného, pričom podľa skúseností a vedomostí žalobcu nebolo výnimkou, že dochádzalo ku krádežiam zariadení a iného materiálu z nákladných motorových vozidiel a práve žalobca bol osobou, ktorá nesie osobnú zodpovednosť za motorové vozidlo, tovar na ňom naložený, tachografové vybavenie, kartu a listiny od motorového vozidla. Žalobca tak uzavrel, že za poškodenie jeho zdravia počas pracovnej cesty zodpovedá žalovaný a listom zo dňa 19.12.2016 požiadal Sociálnu poisťovňu, pobočka Bratislava o úhradu nárokov plynúcich z pracovného úrazu u žalovaného. Sociálna poisťovňa listom zo dňa 19.01.2017 vyzvala žalobcu na preukázanie podania určovacej žaloby na súd, majúc za to, že určenie zodpovednosti zamestnávateľa za vznik škody patrí do výlučnej právomoci súdu. Žalobca svoje tvrdenia podporil dôkazne pracovnou zmluvou zo dňa 23.10.2011, lekárskou správou z ortopedického oddelenia nemocnice v Belgicku zo dňa 20.01.2016, lekárskymi správami z chirurgickej ambulancie zo dňa 22.01.2016, 29.01.2016, 02.02.2016, 05.05.2016 a 02.06.2016, záznamom o neregistrovanom úraze zo dňa 20.01.2016 a listom Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 1524-10/2017-BAM zo dňa 19.01.2017.

2. Žalovaný sa písomne vyjadril k žalobe dňa 30.04.2018 tak, že žalobca počas pracovnej cesty v zahraničí čerpal povinný odpočinok v súlade s príkazmi vyplývajúcimi jednak zo zákona č. 462/2007 Z. z. ako aj z Nariadenia EP a Rady č. 561/2006, a preto žalovaný dospel k logickému záveru, že v súlade s uvedenými právnymi predpismi neukladá svojim zamestnancom v čase čerpania odpočinku žiadne úlohy ani príkazy, ktoré by akýmkoľvek spôsobom mohli súvisieť s prácou, nakoľko takéto konanie je zakázané priamo právnymi predpismi, o čom žalobca ako profesionálny vodič musí mať vedomosť. V čase odpočinku sú zamestnanci žalovaného oprávnení nakladať so svojim voľným časom podľa svojho uváženia a jediná skutočnosť, ktorá ich viaže k vozidlu je, že v ňom prespia, nakoľko vozidlo je plne prispôsobené na prespatie. Žalovaný namietol, že skutočnosť, že by uložil žalobcovi plniť akékoľvek pracovné úlohy, prípadne iné úlohy súvisiace s prácou, žalobca síce tvrdil, ale nijako nepreukázal s tým, že je bezpredmetné, aby žalovaný preukázal, že príkaz alebo pokyn neudelil, pretože negatívne skutočnosti sa podľa tzv. negatívnej dôkaznej teórie nedokazujú. Považoval za absurdný prístup žalobcu k veci, že ak žalovaný nedal pokyn na to, aby sa nezdržoval pri vozidle, prípadne aby nerobil úkony spojené s kontrolou vozidla a žalobca tak vykoná, malo by ísť o plnenie pracovných alebo súvisiacich úloh, keďže tieto neboli výslovne zakázané. Žalovaný zastával názor, že ak sa úraz stal, keď sa žalobca chystal vykonať kontrolu vozidla a nákladu, pričom táto kontrola bola nariadená žalovaným, je žalobca povinný preukázať tieto tvrdenia. Zároveň poukázal na rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 11.05.2016, ktorým bolo vo veci už právoplatne rozhodnuté a na vyjadrenie Inšpektorátu práce Bratislava zo dňa 27.03.2018, v ktorom k podobnému prípadu konštatoval, že odpočinok je charakterizovaný najmä tým, že zamestnanec neplní pracovné povinnosti a môže voľne disponovať svojim časom, rozhodujúce je však posúdiť reálnu činnosť, pri ktorej sa úraz stal, či zamestnanec vykonával pracovné úlohy alebo úkony v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh (napr. oprava poruchy na vozidle, prehliadka vozidla pred jazdou a pod.). K právnemu posúdeniu otázky, či úraz, ktorý sa stal na pracovnej ceste v čase odpočinku, je pracovným úrazom, žalovaný uviedol, že základným predpokladom, aby išlo o pracovný úraz, je, aby vznikol v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh. Mal za to, že činnosť žalobcu, počas ktorej malo dôjsť k úrazu, nemožno považovať za výkon činnosti, ktorá je predmetom pracovnej cesty, nakoľko úraz sa síce stal na pracovnej ceste, avšak v čase, keď žalobca mohol voľne disponovať svojim časom a čerpal odpočinok. O činnosti, ktorá je predmetom pracovnej cesty je možné hovoriť len vtedy, ak sa táto vykonáva počas pracovného času, prípadne mimo pracovného času, avšak na výslovný príkaz zamestnávateľa; žalobca počas odpočinku nebol poverený žiadnou pracovnou úlohou. K priamej súvislosti s plnením pracovných úloh žalovaný namietol, že úkon, ktorý žalobca vykonal svojvoľne bez príkazu žalovaného, nebol potrebný na výkon práce a nebol potrebný ani pred začiatkom práce, nakoľko v čase jeho vykonania žalobcovi stále plynul odpočinok, a teda z časového hľadiska nešlo o úkon potrebný pred začiatkom práce. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, majúc za to, že aby sa úraz považoval za pracovný úraz, nepostačuje, že zamestnanec je na pracovnej ceste,

ale je nevyhnutné, aby sa takýto úraz stal počas pracovného času, žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Na základe Oznámenia zo dňa 24.02.2017 vstúpila do konania Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava ako intervenient na strane žalovaného. Uznesením č. k. 14Cpr/3/2017-140 zo dňa 27.08.2019, právoplatným dňa 02.09.2019, súd zamietol návrh žalobcu, ktorým žiadal nepripustiť vstup intervenienta do konania na strane žalovaného.

4. Intervenient na strane žalovaného sa písomne vyjadril k žalobe dňa 22.06.2018 tak, že žalobca si dňa 12.02.2016 v súvislosti s úrazom uplatnil u intervenienta nárok na úrazový príplatok, o ktorom rozhoduje intervenient podľa § 172 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z. Po tom, ako žalovaný (správne má byť „žalobca“) podaním zo dňa 05.05.2016 oznámil intervenientovi, že určovaciu žalobu nepodá, intervenient vydal rozhodnutie o tom, že žalobca nemá nárok na úrazový príplatok, nakoľko, stotožňujúc sa s názorom žalovaného, sa nejedná o pracovný úraz. Intervenient sa nestotožnil s neudržateľne extenzívnym výkladom žalovaného (správne má byť „žalobcu“), že počas trvania celej pracovnej cesty zamestnanec plní pracovné úlohy pre zamestnávateľa s tým, že ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách treba vykladať v kontexte predmetu tohto zákona, ktorým je úprava poskytovania náhrad výdavkov a iných plnení pri pracovných cestách. Intervenient poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR 10Sžso/20/2016, keď v skutkovo a právne obdobnej veci intervenient si robil v rámci dávkového konania úsudok a dospel k záveru, že úraz poškodeného v čase doby odpočinku nebol pracovný úraz, čo aj Najvyšší súd SR potvrdil ako správne. Z uvedených dôvodov intervenient navrhol žalobu zamietnuť.

5. K vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, keď trval na tom, že k jeho úrazu došlo pri plnení pracovných úloh, preto sa jedná o úraz pracovný a namietol, že žalovaným položená právna otázka, či úraz, ktorý sa stal na pracovnej ceste v čase odpočinku, je pracovným úrazom, je nesprávne formulovaná, nakoľko v konaní je nutné posúdiť, či pracovným úrazom je úraz, ktorý sa stal žalobcovi na pracovnej ceste v čase odpočinku pri plnení pracovných úloh a v tejto súvislosti žalobca podporil svoju argumentáciu i stanoviskom Inšpektorátu práce Bratislava zo dňa 27.03.2018, na ktoré poukázal sám žalovaný. Na preukázanie skutočnosti, že žalovaný vyžadoval od svojich zamestnancov v rámci plnenia pracovných úloh kontrolu motorového vozidla a nákladu, žalobca navrhol vylúčiť ďalších zamestnancov žalovaného - vodičov nákladného motorového vozidla.

6. K vyjadreniu žalobcu (replike) sa písomne vyjadril žalovaný tak, že zotrval na svojej doposiaľ uvedenej argumentácii, ktorú zopakoval a k skutočnosti, že žalobca prespával vo vozidle, dodal, že uvedené nemá žiadny súvis s voľným disponovaním žalobcu s vlastným časom, pretože podľa názoru žalovaného nie je žiadny rozdiel z hľadiska voľného disponovania vlastným časom v tom, či zamestnanec prespí vo vozidle spôsobenom na prespávanie, alebo prespí v motoreste. Okrem listinných dôkazov žalovaný navrhol vylúčiť konateľa a dispečera žalovaného.

7. Súd prejednal pracovnoprávny spor na pojednávaní dňa 30.09.2019, vo veci vykonal kontradiktórne dokazovanie listinnými dôkazmi, prednesmi procesných strán, vylúčením žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

8. V konaní bolo medzi procesnými stranami nesporné, že žalobca bol v pracovnoprávnom pomere so žalovaným na základe pracovnej zmluvy uzatvorenej dňa 23.10.2011 na dobu neurčitú, na základe ktorej žalobca ako zamestnanec vykonával u žalovaného ako zamestnávateľa prácu vodiča nákladného motorového vozidla v rámci vnútroštátnej i medzinárodnej nákladnej cestnej dopravy podľa pokynov žalovaného. Nesporným medzi stranami bola i skutočnosť, že žalobca dňa 17.01.2016 o 8.00 - 8.15 hod. utrpel úraz počas pracovnej cesty, na ktorú bol vyslaný žalovaným, a to počas doby odpočinku v Belgicku v areáli spoločnosti Transport Martenz v meste Turnhout, kde dňa 16.01.2016 približne o 14.30 hod. odparkoval kamión podľa usmernení žalovaného. Podľa tvrdenia žalobcu úraz mal nastať pri jeho pošmyknutí sa pri vychádzaní z kabíny nákladného motorového vozidla, ktorého prostredníctvom realizoval pracovnú cestu a v ktorom počas odpočinku i prespával. Súd považoval za nesporný aj žalobcom uvedený priebeh úrazu (pošmyknutie pri vychádzaní z kabíny kamiónu), nakoľko na otázku súdu žalovaný na pojednávaní túto skutočnosť nerozporoval. Rovnaké okolnosti, za ktorých žalobca utrpel úraz (pád z kabíny kamiónu), tento uviedol aj do lekárskej správy zo dňa 20.01.2016, keď bol hospitalizovaný na ortopedickom oddelení nemocnice v meste Turnhout v Belgicku.

9. V rámci administratívneho dávkového konania podaním zo dňa 10.05.2016 žalobca oznámil intervenientovi na strane žalovaného, že určovací žalobu na súd nepodá, nakoľko zastával názor, že posudzovanie právnej skutočnosti, či úraz, ktorý sa stal zamestnancovi v súvislosti s výkonom jeho práce, je alebo nie je pracovným úrazom, spadá výlučne do pôsobnosti sociálnej poisťovne. Následne rozhodnutím č. 24182-7/2016-BAM zo dňa 11.05.2016 intervenient na strane žalovaného rozhodol, že žalobca nemá nárok na úrazový príplatok v dôsledku úrazu, ktorý utrpel dňa 17.01.2016. Oznámením č. 45738-2/2016-BA zo dňa 18.07.2016 Sociálna poisťovňa, ústredie odmietla odvolanie žalobcu podané proti vyššie špecifikovanému rozhodnutiu intervenienta na strane žalovaného ako oneskorene podané. Listom č. 1524-10/2017-BAM zo dňa 19.01.2017 intervenient na strane žalovaného vyzval žalobcu na odstránenie nedostatkov opätovnej žiadosti o priznanie nároku na úrazový príplatok.

10. Medzi stranami bolo v súdnom konaní sporné, či úraz sa stal pri kontrole motorového vozidla (plachty, uzávery, pečate/plomby) a nákladu na vozidle, nakoľko podľa názoru žalovaného žalobca nepreukázal, že k úrazu došlo práve pri tejto kontrole. Sporným bola teda skutočnosť, či žalobca počas doby odpočinku vykonával činnosť súvisiacu s prácou a či žalovaný mu uložil na takúto činnosť príkaz a tiež či výkon akejkoľvek práce počas čerpania odpočinku je porušením právnych predpisov. Hlavný názorový rozpor medzi stranami spočíval v ich odlišnom právnom názore na definíciu pracovného úrazu, keď žalovaný namietal, že úraz v čase odpočinku - mimo pracovného času - nie je pracovným úrazom.

11. Vzhľadom na predmet sporu, ktorým je určenie právnej kvalifikácie úrazu žalobcu - zamestnanca na pracovnej ceste, súd považuje za potrebné poukázať na to, že nie je možné zamietnuť žalobu iba z dôvodu nepreukázania žalobcom tvrdenej skutočnosti, že úraz utrpel, keď išiel vykonať kontrolu vozidla a jeho nákladu. Úraz predstavuje fyzické poškodenie zdravia osoby, ktoré spôsobí okamžitú, náhlu zmenu fyzického stavu osoby - žalobcu a nie je možné si predstaviť, akým spôsobom by mal poškodený objektívne preukázať, že úraz skutočne vznikol, keď vykonával kontrolu vozidla, najmä keď v kabíne kamiónu bol sám bez prítomnosti spolujazdca; navyše aj prípadný spolujazdec by nemusel mať vedomosť, že žalobca v rozhodnom čase vystupoval z kabíny kamiónu za účelom kontroly vozidla a nákladu. Súd preto uvedenú námietku žalovaného považuje za účelovú, keďže je nepochybné, že ide o skutočnosť, ktorú nemožno objektívne preukázať. Napokon nespochybniteľným je fakt, že úraz žalobcu nastal tesne pred plánovanou kontrolou vozidla a nákladu, a teda zámer, resp. pohnútku žalobcu vyjsť z kabíny kamiónu za účelom vykonania kontroly plachty, pečate a nákladu nemožno preukazovať a pre vec významnou je už samotná skutočnosť, že žalobca utrpel úraz pri vychádzaní z prostriedku, ktorým realizoval pracovnú cestu a v ktorom realizoval i povinný odpočinok, ktorý je súčasťou pracovnej cesty.

12. V tejto súvislosti súd uvádza, že podľa Záznamu o neregistrovanom úraze zo dňa 20.01.2016 a Vyjadrenia žalovaného k úrazu zo dňa 25.01.2016 výlučným dôvodom, pre ktorý žalovaný neuznal úraz žalobcu ako pracovný úraz, bol nesporný fakt, že úraz sa stal v čase, keď žalobca čerpal týždňový 45-hodinový odpočinok. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný ani bezprostredne po úraze žalobcu nenamietal skutkové okolnosti, za ktorých k úrazu došlo a svoje negatívne stanovisko ku kvalifikácii úrazu založil výlučne na argumentácii, že keď žalobca utrpel úraz počas doby odpočinku, nemožno ho považovať za úraz pracovný.

13. Pokiaľ ide o zásadnú námietku žalovaného, že úraz sa stal mimo pracovného času žalobcu, keď mu žalovaný neukladal žiadne príkazy či povinnosti súvisiace s prácou, súd považuje za potrebné uviesť, že v posudzovanom spore je nevyhnutné mať na zreteli, že žalobca utrpel úraz na pracovnej ceste, a preto i dobu odpočinku počas ktorej sa úraz stal, je nutné vnímať ako obligatórnu súčasť pracovnej cesty žalobcu, a teda je zrejmé, že žalobca nerealizoval odpočinok mimo miesta výkonu práce.

14. Podľa § 57 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení účinnom od 02.01.2016 do 17.06.2016 (ďalej len „Zákonník práce“), zamestnávateľ môže zamestnanca vyslať na pracovnú cestu mimo obvodu obce pravidelného pracoviska alebo bydliska zamestnanca na nevyhnutne potrebné obdobie len s jeho súhlasom. To neplatí, ak vyslanie na pracovnú cestu vyplýva priamo z povahy dohodnutého druhu práce alebo miesta výkonu práce alebo ak možnosť vyslania na pracovnú cestu je dohodnutá v pracovnej zmluve. Na pracovnej ceste zamestnanec vykonáva prácu podľa pokynov vedúceho zamestnanca, ktorý ho na pracovnú cestu vyslal.

15. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení účinnom od 01.03.2015 do 29.11.2018 (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“), pracovná cesta podľa tohto zákona je čas od nástupu zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko, vrátane výkonu práce v tomto mieste do skončenia tejto cesty. Pracovná cesta podľa tohto zákona je aj cesta, ktorá trvá od nástupu osoby uvedenej v § 1 ods. 2 na cestu na plnenie činností pre ňu vyplývajúcich z osobitného postavenia vrátane výkonu činností do skončenia tejto cesty. Zahraničná pracovná cesta podľa tohto zákona je čas pracovnej cesty (odsek 1) v zahraničí vrátane výkonu práce v zahraničí do skončenia tejto cesty.

16. Podľa § 195 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere. Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

17. Podľa § 8 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom od 02.01.2016 do 04.03.2016, pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi.

18. Podľa § 220 ods. 1 Zákonníka práce, plnenie pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.

19. Podľa § 220 ods. 2 veta prvá Zákonníka práce, v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh sú úkony potrebné na výkon práce a úkony počas práce zvyčajné alebo potrebné pred začiatkom práce alebo po jej skončení.

20. Z legálnej definície pracovného úrazu vyplýva, že úraz možno kvalifikovať ako pracovný, ak vznikol pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním. Súd preto zastáva názor, že pracovný úraz sa viaže výhradne na plnenie pracovných úloh alebo činnosť súvisiacu s ich plnením, a to nezávisle od pracovného času, ktorý je vo vzťahu k výkonu práce alebo plneniu pracovných úloh užším pojmom. Súd preto má za to, že k plneniu pracovných úloh alebo činnosti súvisiacej s plnením pracovných úloh môže dôjsť aj mimo pracovného času a takúto situáciu predstavujú práve prípady úrazov zamestnancov, ktoré utrpeli na pracovnej ceste počas doby odpočinku.

21. Podľa § 3 ods. 5 písm. c) zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. v znení účinnom od 01.12.2014 do 30.12.2016, ak ďalej nie je ustanovené inak, do pracovného času zamestnanca v doprave sa nezapočítava doba odpočinku.

22. V rámci predbežného právneho posúdenia sporu súd vychádzajúc z vyššie citovaného zákonného ustanovenia a predmetnej pracovnej zmluvy (článok VIII bod 1.) určil, že doba odpočinku nie je súčasťou pracovného času žalobcu. Tento právny záver však neopodstatňuje právny argument žalovaného, že výlučne čas spadajúci do pracovného času zamestnanca na pracovnej ceste, sa považuje za výkon práce.

23. Podľa § 37 zákona o cestovných náhradách, čas, ktorý na pracovnej ceste spadá do pracovného času zamestnanca, strávený bez jeho zavinenia inak ako plnením pracovných úloh, sa na účely tohto zákona považuje za výkon práce.

24. Citované ustanovenie, na ktoré v konaní poukazoval žalovaný, neupravuje kvalifikáciu určitých činností a výkonov počas pracovnej cesty z hľadiska plnenia pracovných úloh, ktoré majú význam pri posudzovaní pracovného úrazu, a teda nijako nesúvisí s pracovným úrazom. Uvedená právna norma

upravuje iba prípad, keď zamestnancom nezavinené neplnenie pracovných úloh na pracovnej ceste sa naďalej považuje za pracovný výkon z dôvodu, že daná situácia nastala v čase, ktorý spadá do pracovného času zamestnanca. Vzhľadom na skutkové okolnosti posudzovaného sporu súd konštatuje, že citované ustanovenie v predmetnom konaní nemožno vecne aplikovať.

25. Na základe vyššie uvedeného súd ďalej posudzoval, či úraz žalobcu nastal pri činnosti žalobcu, ktorú možno považovať za činnosť, ktorá bola predmetom jeho pracovnej cesty. V tejto súvislosti súd konštatuje, že procesná obrana žalovaného, ktorou poukázal na stanovisko Inšpektorátu práce Bratislava zo dňa 27.03.2018 v obdobnej veci, svedčí v prospech žalobcu, nakoľko i napriek tomu, že odpočinok vo všeobecnosti je charakterizovaný neplnením pracovných povinností, rozhodujúce je posúdenie reálnej činnosti (úkonov v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh), pri ktorej sa úraz stal, pričom Inšpektorát vo svojom stanovisku príkladmo označil za takúto činnosť i prehliadku vozidla pred jazdou. Súd tiež uvádza, že nakoľko žalobca utrpel úraz pri vychádzaní z kabíny kamiónu dňa 17.01.2016, ráno v čase medzi 8.00 hod. a 8.15 hod. po tom, ako sa zobudil, nie je dôvod mať pochybnosti o tom, že v uvedenom rannom čase vychádzal z vozidla práve za účelom kontroly plachty vozidla a nákladu, keďže počas noci mohlo dôjsť k poškodeniu vozidla alebo odcudzeniu prepravovaného nákladu a žalobca niesol hmotnú zodpovednosť za ním vedené nákladné motorové vozidlo a prepravovaný náklad, pričom existencia hmotnej zodpovednosti žalobcu za zverený majetok žalovaného, tovar, zásoby materiálu alebo iných hodnôt určených na obeh, bola medzi stranami nesporná.

26. V zmysle článku X. bod 3. Pracovnej zmluvy zamestnanec (žalobca) bol povinný riadne hospodáriť s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ (žalovaný) a chrániť majetok žalovaného pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím. Vzhľadom na takto explicitne upravené povinnosti žalobcu, súd považoval za absolútne nedôvodnú námietku žalovaného, že neuložil žalobcovi príkaz na vykonanie kontroly vozidla a nákladu, teda príkaz na akúkoľvek činnosť súvisiacu s prácou počas odpočinku. V tomto ohľade je preto bez akejkoľvek právnej sily dôkaz vo forme čestných vyhlásení zo dňa 11.06.2018 a 13.06.2018, ktorým konateľ žalovaného (O. M.) a dispečer žalovaného (O. K.) deklarovali, že žalovaný neudelil žalobcovi žiadny príkaz súvisiaci s plnením pracovných úloh na deň 17.01.2016. Súd zastáva názor, že na vykonanie kontroly vozidla a v ňom prepravovaného nákladu po tom, ako nákladné motorové vozidlo počas celej noci (zo dňa 16.01.2016 do rána 17.01.2016) parkovalo v mieste určenia, žalobca nepotreboval osobitný príkaz od žalovaného; práve naopak, súd je toho názoru, že žalobca konal správne, keď i bez zvláštneho pokynu dbal na svoje pracovné povinnosti a mienil vykonať úkon zvyčajný na pracovnej ceste - kontrolu vozidla a nákladu mu zvereného na prepravu. Z uvedeného dôvodu súd považoval za nadbytočný žalovaným navrhnutý výsluch konateľa žalovaného a dispečera žalovaného, ako i výsluch iných zamestnancov - vodičov u žalovaného. V posudzovanom prípade je tiež nepochybné, že žalobca nekonal v rozpore s výslovným zákazom žalovaného, keď chcel vykonať kontrolu vozidla, čo potvrdil i žalovaný, majúci za to, že by išlo o absurdný zákaz. Skutočnosť, že žalobca kontroloval plachtu kamiónu, pečať/plombu a náklad vozidla počas doby odpočinku, nemožno považovať za porušenie pracovnoprávných predpisov, nakoľko ide o takú činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty a je nutné ju vykonávať najmä v čase realizovania odpočinku, kedy je vozidlo a náklad vystavovaný najväčšiemu nebezpečenstvu a riziku poškodenia, straty či krádeže.

27. Vzhľadom na to, že súd v posudzovanom prípade pracovnej cesty považoval za nedôvodnú námietku žalovaného, že doba odpočinku vylučuje skutočnosť, aby úraz žalobcu bol pracovným úrazom, za bezpredmetnú považoval súd i námietku týkajúcu sa voľného disponovania časom žalobcu a jeho možnosti nezdržiavať sa pri nákladnom motorovom vozidle. Skutočnosť, že žalobca mohol v čase úrazu slobodne nakladať so svojím časom nijako neoslabuje nesporný fakt, že žalobca úraz utrpel pri vystupovaní z kabíny kamiónu, v ktorom prespával počas doby odpočinku, pretože iné ubytovanie na dobu odpočinku žalovaným zabezpečené nemal. Uvedený argument žalovaného zároveň žalobcu nijako nezabavuje jeho hmotnej zodpovednosti za veci mu zverenú a povinnosti tieto veci chrániť.

28. Súd ďalej uvádza, že žalovaný nedostatočne odôvodnil námietku, keď poukázal na rozhodnutie Sociálne poisťovne zo dňa 11.05.2016 s tým, že vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté. Túto námietku žalovaný bližšie nevysvetlil, pokiaľ však narážal na prekážku právoplatne rozhodnutej veci (rei iudicata) spôsobujúcu nedostatok procesnej podmienky konania, súd dáva do pozornosti, že v predmetnej právnej veci s tými istými procesnými stranami a predmetom sporu nerozhodol právoplatne doposiaľ žiadny súd a rozhodnutie Sociálne poisťovne, ktoré sa týka nároku žalobcu na úrazový príplatok a práva

kvalifikácia úrazu v ňom predstavuje iba predbežnú právnu otázku, je rozhodnutím správneho orgánu (nie súdu) a rozhodnutím s iným hmotnoprávnym nárokom, preto o procesnej prekážke právoplatne rozhodnutej veci nemožno ani uvažovať. Navyše samotná Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava ako intervenient na strane žalovaného odkázala žalobcu na podanie určovacej žaloby na súd. Pokiaľ by mal žalovaný ním uplatnenou námietkou na mysli nedostatok právomoci súdu na rozhodnutie posudzovaného sporu, súd konštatuje, že právomoc civilného súdu je daná a v podrobnostiach o nej pojednáva Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 10Sžo/20/2016 zo dňa 27.09.2017, v ktorom deklaroval, že spor o určenie, či k úrazu zamestnanca došlo následkom pracovného úrazu, je sporom pracovnoprávnym, o ktorom rozhodujú súdy v civilnom súdnom konaní. Na uvedený rozsudok v rámci svojej procesnej obrany poukázal aj intervenient na strane žalovaného, avšak nie v súvislosti s právomocou súdu, ale v súvislosti s neopodstatnenosťou žalobného nároku žalobcu. Na margo uvedeného súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že Najvyšší súd SR ako súd odvolací riešil správno-právnu vec, ktorej skutkový základ spočíval v úraze zamestnanca spôsobenom na pracovnej ceste počas doby odpočinku, avšak po právnej stránke tu Najvyšší súd SR riešil najmä právomoc a zákonnosť postupu Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o nároku na sociálnu úrazovú dávku a pri posudzovaní predbežnej právnej otázky - úrazu zamestnanca ako pracovného úrazu a právomoc okresného civilného súdu na rozhodovanie o určovacom nároku, či úraz zamestnanca je pracovným úrazom. Najvyšší súd SR v odôvodnení uvedeného rozhodnutia však nejudikoval všeobecne aplikovateľný právny názor, že počas doby odpočinku na pracovnej ceste nemôže dôjsť k úrazu, ktorý by sa kvalifikoval ako úraz pracovný, a preto súd i námietku intervenienta na strane žalovaného, ktorú uplatnil nad rámec prostriedkov procesnej obrany žalovaného, vyhodnotil ako nedôvodnú.

29. Z vyššie uvedených dôvodov súd vyhovel žalobe, keď dospel k záveru, že pracovný úraz žalobcu zo dňa 17.01.2016 je pracovným úrazom a žalovaný za škodu žalobcu spôsobenú pracovným úrazom zodpovedá v plnom rozsahu, nakoľko v posudzovanom spore zbavenie sa zodpovednosti žalovaného za škodu pri pracovnom úraze podľa § 196 ods. 1 a 2 Zákonníka práce neprichádzalo do úvahy, keďže medzi stranami v priebehu konania, ale i v rámci písomných vyjadrení strán (najmä žalovaného) pred podaním žaloby bolo nesporné, že žalobca si nespôsobil úraz zavineným konaním, ktorým by porušil právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a už vôbec nie vplyvom alkoholu či omamných a psychotropných látok.

30. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP na základe princípu pomeru úspechu strán v konaní tak, že procesne úspešnému žalobcovi priznal proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).